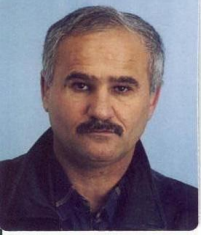

ستراتیژی رابهرایه تی بزوتنهوهی رزگاریخواری کوردله نیوان عیراقی بون وسهریه خویدا

نهوربکر نه حمد ساییمان

March 15, 2003

رابهرایه تی بزوتنهوهی رزگاریخواری وناسیونالیستی کوردله کوردستانی عیراق ، لهگه له نهوشداکه لهم قوناعه دانایه ویت باس له جیابونه وهودامه زرانندی دهوئه تیکی سهریه خویدات وبارودوخی ئیقیمی وجیهانی بونه ومه بهسته له بهرژه وهندی خویدانابینیت ، وه له هه مان کاتدا به دگومانه له به ناشتی بیکه وه ژیان و هاوخه باتی لهگه له سهرجه م نه جزابی عهره بی ناسیونالیستی ومه زهه بی سهره ت به دامه زراننده وهی بنه ماو پایه نه ساسیه کانی دهوئه تی نایندهی عیراق ، هه ربویه ش به کومه ئیک پیش مه رجه وه فشاریکی زوری خستوته سهر ئینتلافی عیراقی ، وه دهیه ویت به لگه نامه یه کی میژوویی لهگه له هاوپه یمانه کانیدا ئیمزبات بونه وهی وهک زه مانه تیکی سیاسی ویاسایی سهره ت به چاره نوس و بهرژه وهندی کانی دواروژی خوئی وفراون کردنی سنوری جوگرافیایی کوردستان و به ده ست هینان ومسوه گه رکردنی پشتیوانی نابوری له داها ته سروشتیه کانی ولات به مه به ستی به هیژ کردنی مه وقعیه ت و پایه نه ساسی یه کانی دهسه لاتی سیاسی کوردستانی فیدرال بونه وهی له هه ر نا ئووگورپکی معاده لاتی سیاسی ناوچه که وه له هه ر رویه رویونه وه یه کده له گه له دهسه لاتی ناوه ندله دواروژدا که ئکی ئی وه ر بگریت ، وه هه روه هاله م قوناعه دا هه ول نه دات له م ده ست که وتانه به ریگای سیاسی ودیبلوماسی یانه له ده ستوری هه میشه یی عیراقدا بچه سپینیت ، نه مه هه نگاویکه له به رنامه ی لانی که م وناکتیکی رۆژانه ی کورده کاندابه ئاراسته ی خوئاماده کردن بوفرسه تیکی له باری میژوویی به ره وجیابونه وهودامه زرانندی دهوئه تیکی سهریه خوئه کوردستان .

که واته لیستی هاوپه یمانی کوردستانی له پرۆسه ی دامه زراننده وهی دهوئه تی ناینده ی عیراقدا دوو نه رکی ناکوک به یه که وئیک جیاوازی ده که ویتسه سهر شان .

1- له لایه که به هوی نه وه که خوئی به عیراقی ده زانیت به پرسیاره له به رامه برئاینده ی سیاسی عیراق وپاراستنی یه کپارچه یی خاکی له م ولاته ، هه روه ها شان به شانی سهرجه هیژه عیراقی یه کانی تر نه رکی خه بات وتیکوشانی گه راننده وهی سیاده وسه روه ری وسهریه خوئی ولات و ریکخستنه وهی کومه لگا ودا بین کردنی نه منیه ت ونارامی له سهرتاسه ری ولات له نه ستو دایه .

2- له لایه کی تره وه لیستی هاوپه یمانی کوردستانی نه رکی بردنه پیشه وهی خه باتی رزگاریخوازانه ی خه ئکی کوردستان وچاره سه ری کیشه ی نه ته وایه تی کورد وچه سپانندی ماف وداخواریه کانی خه ئکی کوردستان وپاراستنی ده ست که وته کان وچاره نوسی ناینده ی سیاسی کوردستانی له نه ستو دایه .

له م دونه رکه له به نه رته وه ناکوک به یه که وئیک جیاوازن ، دوو کانه که به ده ستیک هه له ناگریت نه مه یه ، لیستی هاوپه یمانی کوردستانی بیه ویت یان نه یه ویت ده بی باجی عیراقی بونی خوئی بدات ، کاتیک که باس له بهرژه وهندی گه شتی یه کانی عیراق ده کریت ، پارله مان تاران کورد وسه رۆک کومار و سهرجه م وه زیره کورده کان ده بی به زمانیکی عیراقچی تی یانه بینه گو ، ته نانه ت کاتیک که باس له مافه کانی خه ئکی کورد ده کریت ئیداره ی کوردستانی فیدرال له ده سه لاتیکی لامه رکه زی وله چواریه ی عیراقیکی یه کگرتوو و یه کپارچه تی ناپه ریت وکوردستان له زورلاوه به توندی به ده وئه تی ناوه ند وه به سترا وه ته وه .

به ییی یاسای دهوئه تی کاتی عیراق .

1 - له بابته تی چوارم داها توه ، نه ئیت فیدرالی له سه ربینه ما ی ئیداری جوگرافیایی ده بیت نه ک له سه ر بناغهی ره چه له که و نه ته وه یی نه مه ش مانای فیدرالی پاریزگاکان ده گه یه ئیت که پیشتر دهوئه تی کاتی عیراق لهگه له پۆل بریمه ر سه فبروده سه لاتداری کاتی نه مریکاله م ولاته ئیمزاکروه ، له م یاسایدا چاره سه ری مه سه له ی کورد وه ک کیشه یه کی نه ته وایه تی خه ئکی کوردستان ته رح نه کراوه ، به لکو وه ک باقی پاریزگاکانی خواری عیراق که هیج کیشه یه کی میلی تیدانیه حسابی له سه ر کروه .

2- لهبابه تی سێ هه می یاساکه دا بهندی [ج] هاتوه وده ئییت ، نهم قانونه واته قانونی دهوئته تی کاتی عیراق به پیکهینانی حکومه تیکی هه ئیژیر دراویه پیی دهستوری هه می شه پی ئیعتبار وشه رعیه تی خوی له ده ست نه دات ، که واته له دوای دامه زانندی دهوئته تی نوئی عیراق وداشته وهی دهستوری هه می شه پی ، دهوئته تی هه ئیژیر دراوی عیراق قابیلی هه ئوه شانده وه نه وه نیه و یاسای کاتی دهوئته تی عیراق وته واوی نه و ریککه وتنامه وهاوپه یمانه تیانه هه ئ نه وه شیتته وه که پیشتر له نیوان رابه رایه تی بزوتنه وهی رزگاریخوازی کورد وه یزه سیاسی یه کانی عیراقدا ئیمزاکراوه ، ئیتر به پیی شه رعیه تی پارله مانی و سیستمی دیموکراسی ولات ، هه رچوار سال جاریک هه ئیژاردن له سه رتاسه ری عیراقدا نه کریت وته واوی بریاره چاره نوس سازه کانی ناینده ی ولات به رپژیه ی سێ له سه رچواری ده نگه کانی نه ندامانی پارله مان وه رنه کریت وهه ربه م ریزه یه پارله مان بوی هه یه ده ست کاری به نده کانی دهستوری هه می شه پی بکات .

3- بابته تی پینجه م یاس له وه ده کات که هیزه چه کداره کانی عیراق له ژیده سه لات وهه رمانده پی دهوئته تی ناوئنده بییت و له بابته تی 27 له به ندی [ب] داسه باره ت به هه مان مه سه له نه ئییت ، نابئ هیچ هیژیکی سه ربازی ومیلیشیایی پیک بهیندریت که راسته وخوله ژیرفه رمانی فه رمانده پی حکومه تی گواستنه وهی عیراقدا نه بییت ، نه مه ش مانای نه وه یه که هه ریمه فیدرالی یه کان به کوردستانیشه وه جگه له ناسایش وپۆلیسی ناوخو هیچ هیژیکی سه ربازی ومیلیشیایی سه ربه خویمان نابیت وسوپای عیراق ده کریتته وه به یه ک وهه مومیلیشیاکان به هیزی پیشمه رگه شه وهه ئ ده وه شیتته وه وه به شیکی نه ومیلیشیایانه له گه ئ سوپای عیراقدا ریک ده خرینه وه .

4- بابته تی په نجاسن ، به ندی [ج] سه باره ت به مه سه له ی که رکوک له قانونی کاتی دا هاتوه وده ئییت ، هه رکومه ئه پاریزگایه ک له ده ره وهی هه ری می کوردستان که له 3 پاریزگایا تر نه بن جگه له [که رکوک وبغدا] بویان هه یه هه ری م پیک بهینن به مه رجیک له لایه ن نه نجومه نی نیشتمانی یه وه په سند بکریت وراپرسی بۆ بکریت ، که واته به پیی به ندی [ج] پاریزگاکانی که رکوک وبغدا له مه سه له ی پیکهینانی هه ری مایه تی فیدرالی خارج کراون ومافی نه وه یان نیه له گه ئ هیچ هه ری میکی فیدرالی داخویمان ریک بخه ن وه روی جوگرافی یه وه هه ربه عیراقی ده میننه وه ، نهم یاسایه ش به نا شکرابه ربه ستیکی قانونیه له به رده م مه ترسی جیا بونه وهی کوردستان وسوننه نشینه کانی ناوه راستی عیراق .

5- بابته تی په نجاسن ، یاسای کاتی دان به حکومه تی هه ری می کوردستان دانه ئییت ته نهاله وناچانه ی که تا 19-نایاری-2003 که وتونه ته ژیرده سلاتی حکومه تی هه ری می کوردستان .

به پیی هه موئهم به ندانه له یاسای کاتی عیراقدا ، وه ته نانه ت نه گه رته واوی یاسای دهوئته تی کاتیش له ده ستوری هه می شه پی عیراقدا بچه سپیندریت وله ده نگدانی سه رتاسه ریشدا پشتیوانی زوربه ی خه ئکی عیراق به ده ست به ئییت ، هیشتا رپگری و به ربه ستی سیاسی ویاسایی زوره یه له به رده م چونه پیشه وهی کیشه ی خه ئکی کوردستان به ئاراسته ی جیا بونه وه دامه زانندی دهوئته تیکی سه ربه خو نه ک هه رله م قوناغه به ئکوله ناینده یه کی دوریشدا .